

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в II кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у II кварталі 2023 року свідчать, що на тлі відновлення енергосистеми, поступового поживлення внутрішнього попиту та зміцнення курсу гривні респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікується суттєво нижча інфляція. Очікування щодо девальвації послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні високими темпами** вперше з початку повномасштабної війни: баланс відповідей – 41.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 83.3%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – 17.0%;
- **суттєве сповільнення зростання цін на споживчі товари та послуги**: 58.3% респондентів очікують, що інфляція перевищить 15.0% (у попередньому кварталі – 91.7%), у цілому по Україні – 53.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та соціальні видатки бюджету (вплив останнього чинника значно посилюється, порівняно з попереднім опитуванням) (графік 2);
- **послаблення девальвації національної валюти**: знецінення гривні відносно долара США очікують 66.7% респондентів, у попередньому кварталі – 100.0%, у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств**: баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2023 року – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 9.6%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції**: баланс відповідей – 33.3% (у I кварталі 2023 року – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 14.5%;
- **збільшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар**: баланс відповідей – 22.2% (у попередньому кварталі – 0.0%). Водночас респонденти області очікують **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт**: баланс відповідей – «мінус» 22.2% (у I кварталі 2023 року – «мінус» 27.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 4.5% та «мінус» 2.3% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2023 року – «мінус» 25.0%) (графік 4). У цілому по Україні респонденти очікують помірне зменшення кількості працівників на своїх підприємствах – «мінус» 3.8%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються стрімкішими темпами, ніж на товари/послуги власного виробництва**: баланси відповідей – 91.7% та 83.3% відповідно (у попередньому кварталі – 91.7% та 75.0% відповідно) (графік 6). Респонденти області очікують, що найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, вартість трудових ресурсів та попит на власну продукцію (вплив останніх двох чинників посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника**: баланси відповідей – 75.0% та 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 83.3% та 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво воєнні дії та їх наслідки (цей чинник відмітили 91.7% опитаних), занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом **послабилися** (графік 8). Частка респондентів, які планують брати банківські кредити, збільшилася до 27.3%, усі вони надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Наявність інших джерел фінансування та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

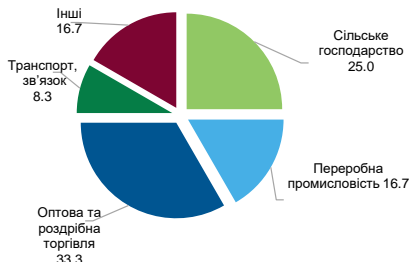
Усі респонденти зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

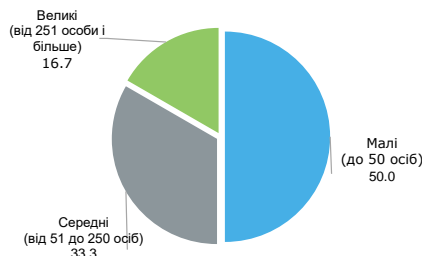
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як добрий**: баланс відповідей – 16.7% (у I кварталі 2023 року – «мінус» 16.7%), у цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан як поганий: баланс відповідей – «мінус» 11.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний**: баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 50.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей**: баланс відповідей – 16.7% (як у попередньому кварталі).

Паспорт вибірки^{1,2}

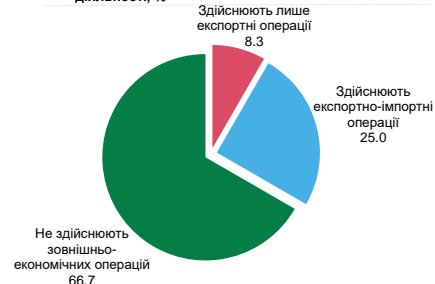
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

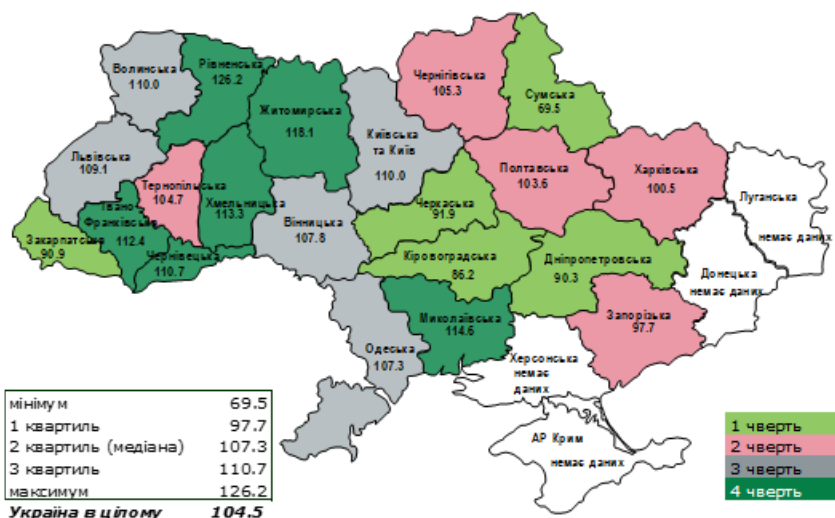

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02–23 травня 2023 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	-33.3	0.0	-33.3	-8.3	8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	16.7	-8.3	25.0	33.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-44.4	-50.0	-25.0	-27.3	-22.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-33.3	-50.0	-25.0	0.0	22.2
кількості працівників	-25.0	-25.0	-25.0	-25.0	8.3

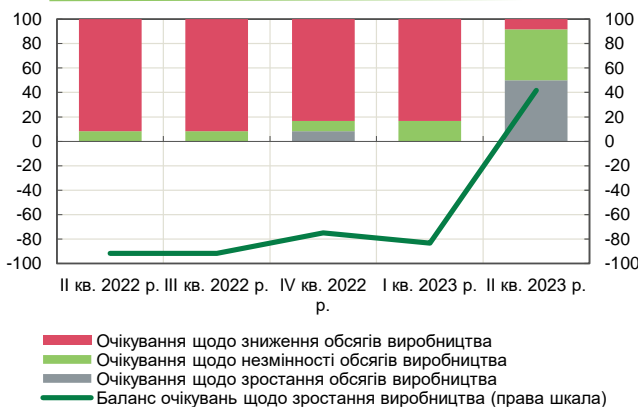
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

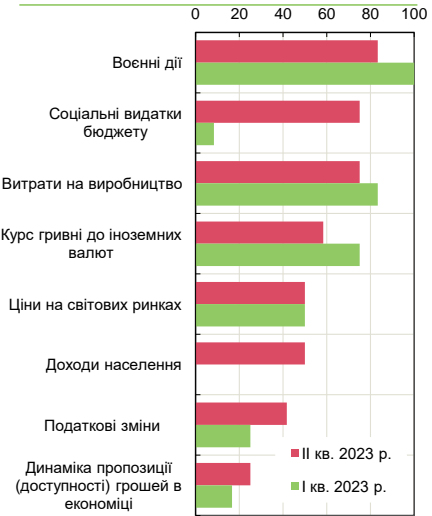
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

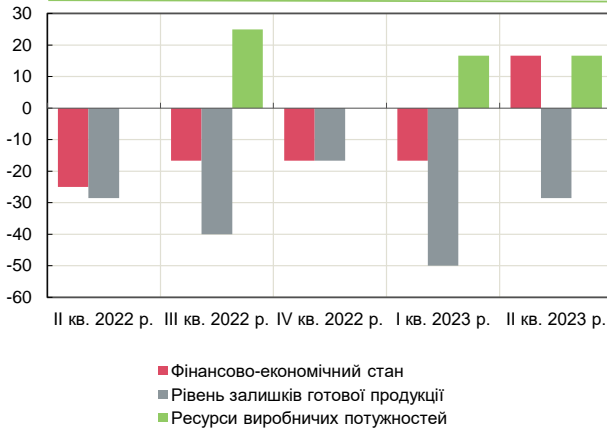
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

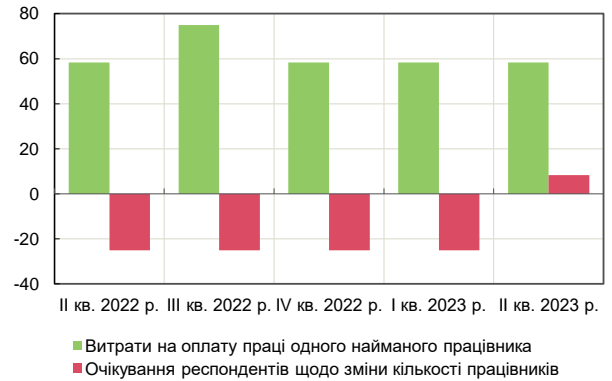
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

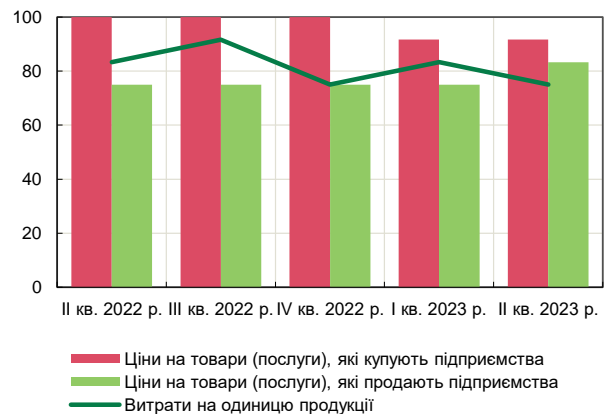
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

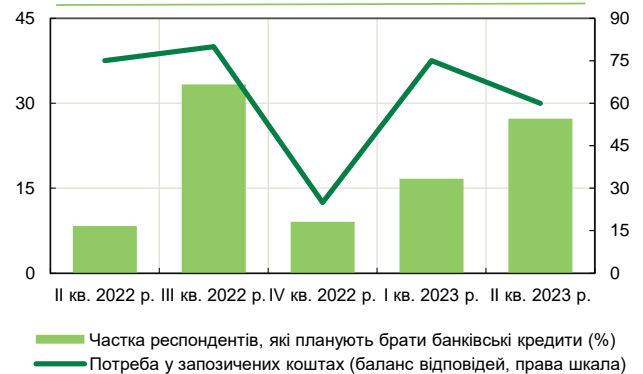
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

